

A Fővárosi Ítéltábla a ... Ügyvédi Iroda által képviselt ... felperesnek dr. ... ügyvéd által képviselt alperes neve(alperes címe) alperes ellen vételár megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2013. december 17. napján kelt 17.G.42.360/2010/52. számú ítélete ellen az alperes részéről 53. és 57. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és a marasztalás összegét 25.163.843 (Huszonötmillió-százhatvanháromezer-nyolcszáznegyvenhárom) forintról 20.125.693 (Húszmillió-százhuszonötezer-hatszázkilencvenhárom) forintra, az elsőfokú perköltség összegét 2.106....0 (Kettőmillió-egyszázhatvanöt-száz) forintról 1.579.875 (Egymillió-ötszázhetvenkilencezer-nyolcszázhatvenöt) forintra leszállítja, egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi a Fővárosi Ítéltábla az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 180.000 (Száznolcvanezer) forint+áfa másodfokú perköltséget; felhívja a felperest, hogy az államnak külön felhívásra fizessen meg 402.600 (Négyszázkettőezer-hatszáz) forint jogorvoslati illetéket; megállapítja, hogy 1.610....0 (Egymillió-hatszázötvenöt-száz) forint jogorvoslati illetéket az állam visel.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Felperes a keresetében előadta, hogy 20.... december 1-jén üzleti tevékenységük kölcsönös elősegítése érdekében együttműködési szerződést kötöttek az alperessel és annak tulajdonát képező ...i ingatlanra fióktelep létesítése céljából bérleti jogviszonyt hoztak létre. Az együttműködési szerződés célja az volt, hogy a felperes tevékenységi körébe tartozó száraz építészeti anyagok kereskedelmét biztosítsák, a bérelt fióktelepet felperes a költségén a saját árukészletével töltötte fel. Az árufeltöltés során bevételezték az árut mint cégen belüli készletmozgást, ha pedig közvetlenül egy gyártótól érkezett áru, az új beszerzésként került nyilvántartásba vételre, és azzal a készletérték növekedett; a bevételezést az alperestől felperes által átvett munkavállaló végezte, a ténylegesen a telepre érkezett valamennyi árura vonatkozóan. A készletből az árut alperes felperes nevében - döntően készpénzfizetés ellenében - értékesíthette, melynek során szállítólevelet kellett kiállítani - ennek következtében a készletérték csökkent - majd annak alapján számla készült a vásárló nevére. A felperesi készlet úgy is csökkenhetett, hogy felperes a másik telephelyére végeztetett készletmozgatót, melyről számla nem, csupán szállítólevél készült, tekintve, hogy az áru

tulajdonjogában nem állt be változás. Az értékesítésért jutalékban részesülő alperest elszámolási kötelezettség és leltárfelelősség terhelte, tekintve, hogy az árukészlet nem képezte a tulajdonát. Felperes állítása szerint alperes a szerződést megszegve túlnyomórészt bizományosként saját neve alatt végezte az eladást és a nevére kiállított értékesítési számlák kifizetésének az elmaradása miatt tartozást halmozott fel, továbbá, amikor az együttműködés megszüntetésre került, a fióktelepen a közösen felvett leltárkészlet eltérést mutatott, melyért felelősséggel tartozik. Felperes a keresetében 26.966.666 forintra és annak 2010. augusztus 28-tól a kifizetésig járó, az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 301/A. §-a szerinti késedelmi kamata megfizetésére támasztott igényt. A kimutatása szerint az együttműködés időszakában 39.602.864 forint vételár kiszámlázása történt, melyből 5.293.819 forint követelést stornózott, 4.660.600 forintot az alperes teljesített, további 2.681.779 forint pedig - többek között a 2010. márciusi, áprilisi, májusi és júniusi bérleti díjtartozás elismerésével - kompenzáció útján rendezést nyert. Előadta továbbá, hogy az alperes 2010. június 24-én kelt nyilatkozattal 2010. május 31-i fordulónapra vonatkozóan bruttó 21.928.516 forint tartozásra elismerő nyilatkozatot tett, az ezt követő időszakra kiállított számlák összértéke bruttó 12.380.528 forint, mely két összeg - csökkentve az alperesi teljesítés és kompenzáció fenti összegével - a kereseti követelést adja ki.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, vitatva a felperesi kimutatás helytállóságát, azt, hogy a számlázásra került áruk ténylegesen leszállításra és általa átvételre kerültek, figyelemmel arra, hogy a szállítóleveleken vevői aláírás nem szerepel. Állítása szerint a felperes az együttműködés keretében lényegében saját maga részére szállított ki árut a bérelt fióktelepre, és annak ellenére támasztott vételár követelést az alperessel szemben, hogy utóbbinak - a kihelyezett vállalatirányítási rendszer folytán - ráhatása lett volna a tényleges árumozgásra. Állítása szerint a tartozáselismerés téves összegre vonatkozott, ezt támasztja alá ... 2010. június 25-i levele, mely szerint az elismert tartozásból az alapkészletre visszavásárolt áru összege levonandó, valamint az ahhoz csatolt egyenleg csak 21.488.117 forintos tartozást mutatott, szemben az elismert 21.928.516 forinttal. Kifogásolta továbbá, hogy felperes elmaradt a jutalék és bérleti díj fizetéssel, valamint olyan szállítólevelek alapján is igényt támasztott vele szemben, melyek esetében nem ő volt a vevő. Minderre figyelemmel beszámítási kifogást terjesztett elő az alábbi tételekre: 9.049.207 forint alapkészletre visszavásárolt áru összege; 1.3....000 forint bérleti díjtartozás (20.... november, december, 2010. január, február, július, augusztus hónapokra járó havi 225.000 forint); 452.823 forint jutalék (2010 júniusára 144.746 forint, 2010 júliusára 308.077 forint); 440.400 forint a tartozáselismerés és az értesítéssel küldött egyenleg végösszege közötti különbözet; 878.286 forint azon szállítólevelekkel kihelyezett áruk ellenértéke, melyek vonatkozásában nem az alperes volt a vevő.

Felperes a beszámítási kifogás elutasítását kérte; az alapkészletre visszavásárolt áru vonatkozásában előadta, hogy alkalmazottja, ... tévesen gyűjtötte le az adatokat a rendszerből, az úgynevezett nyitókészletre vonatkozó folyószámla csatolására és elküldésére nem került sor, így a levélben az alapkészlet visszavásárlásának értékeként megjelölt összeget nem a levél mellékleteként csatolt egyenlegből, hanem a nyitókészletre vonatkozó kimutatásban szereplő összegből kell levonni, a nyitó árukészlet nem képezi a követelése részét. A bérleti díj követelés vonatkozásában előadta, hogy csak 2010. február 15-től kezdte meg a bérleményben a tényleges működést, a korábbi időszakra megállapodott az alperessel abban, hogy nincs díjfizetés, ennek megfelelően csak 2010 márciusától történt számlázás, 2010 júliusában pedig az alperes szerződösszegése miatt már nem folytatott az ingatlanon tevékenységet. A jutalékigényt arra hivatkozással kérte elutasítani, hogy nem teljesültek az együttműködési szerződés jutalék kifizetésére alapot adó feltételei. Azon szállítólevelek vonatkozásában, melyek nem az alperest nevesítették vevőként, arra hivatkozott,

hogyan az egyik az ... Polgármesteri Hivatalhoz történő szállítás volt, melyről az alperes is tudott, a többi pedig a leltár utáni csepeli székhelyre történő áru visszaszállítást dokumentálta.

A Fővárosi Törvényszék 2013. december 17. napján kelt 17.G.42.360/2010/52. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 25.163.843 forintot és ezen összegnek 2010. augusztus 28-tól a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-ával növelt késedelmi kamatát, valamint 2.106.000 forint perköltséget, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Megállapította, hogy a peres felek között a perbeli ingatlanra helyiségbérleti jogviszony, a felperes tulajdonát képező építőipari anyagok értékesítésére pedig a megbízási szerződés elemeit magában hordozó atipikus szerződés jött létre. Az együttműködés lényege az volt, hogy az alperes a saját árukészletét bővítve a felperes árucikkait vállalta értékesíteni a felperes nevében, készpénzfizetés ellenében, az átutalással történő teljesítéshez külön engedélyre volt szükség, sőt meghatározott időn túl a felperes jogosult volt az alperes felé értékesíteni - kiszámlázni - az árut. Az együttműködési szerződés 8. pontja az alperest elszámolási kötelezettséggel, 9. pontja leltárfelelősséggel terhelte; az alperes kötelezettsége volt az értékesítés mellett a fióktelep őrzése, az áru kezelése, mozgatása, az árukiadás ellenőrzése, mindezt jutalékra volt jogosult. Az együttműködés akként zajlott, hogy a felperes saját vállalatirányítási rendszerét a fióktelepre telepítette, átvette az alperes egyik alkalmazottját, akinek a rendszer használatát és kezelését betanította. ... és ... tanúvallomása szerint az együttműködés ténylegesen akként valósult meg, hogy az alperes inkább bizományosként járt el, a felperes áruját a saját nevében értékesítette, és ennek megfelelően állította ki a vevők részére a számlát. Tekintve, hogy a befolyó vételár hozzákerült és azzal nem számolt el, felperes ezen helyzetet akként kezelte, hogy az értékesített árucikkeket leszámlázta az alperesnek és vételár igényével lépett fel, valójában az elszámolási kötelezettség teljesítését követelte.

Kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy a peres felek egymással részben elszámoltak, 2010. június 24-én az alperes 2010. május 31-i állapotot figyelembe véve bruttó 21.928.516 forint erejéig a Ptk. 242. § (1) bekezdése szerinti tartozáselismerő nyilatkozatot tett, melyre figyelemmel a bizonyítási teher megfordult, és őt terhelte annak igazolása, hogy ezen időpontban a tartozása nem állt fenn. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes ezen bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni, az általa hivatkozott, ... által írt email a védekezése alátámasztására nem volt alkalmas. A csatolt levél ugyan azt rögzítette, hogy az „alapkészletre visszavásárolt tételt még le kell vonni, ami 7.239.366 forint + áfa, „az ehhez megküldött és csatolt folyószámla kimutatás a ...-... számozással kezdődő számlákat sorolja fel, amely a tartozáselismerő nyilatkozatban lévő összeggel csaknem azonos, tekintve, hogy az a június 25-ig terjedő időszakot fogta át, a tartozáselismerés pedig május 31-i állapotra vonatkozott. Az elsőfokú bíróság tanúként meghallgattaát, aki előadta, hogy a pénzügyi kérdések nem tartoztak hozzá, az alperes által hivatkozott levelet az ügyvezető utasítása alapján küldte meg, azonban nem volt tudomása arról, hogy az alperesnek két különböző számlája volt, ő pedig csak az egyiket nyomtatta ki. Az elsőfokú bíróság szerint felperes igazolta, hogy a 20... novemberében kiszállított árukészletet nyitókészletként külön számlán vezette, amelynél a számlaszám ...-00 számozással kezdődik; a nyitókészlet visszaszámlázására 2010. május 31-én került sor az alperes részéről, melyet a felperes június 30-án írt jóvá. Mindebből következően ... tévesen tette meg a levélben a nyilatkozatát, nem látta át pontosan, hogy két folyószámla kimutatással rendelkezik az alperes, tévedése oka, hogy nem a pénzügyi részlegen dolgozott. Az együttműködési szerződés VI/1. pontja értelmében nem is volt felperes nevében nyilatkozattételre jogosultnak tekinthető, mivel akként ... ügyvezetőt nevesítették. Mindezt az elsőfokú bíróság arra vont le következtetést, hogy az alperes által hivatkozott email nem alkalmas a tartozáselismerésben foglaltak megdöntésére.

Osztotta az elsőfokú bíróság az 1.300.000 forint bérleti díj és 452.823 forint jutalék vonatkozásában előterjesztett alperesi igényt. Kifejtette, hogy a bérleti szerződés szerint a jogviszony kezdete 20...

november 3-a, ezen nem változtat, hogy csak 2010 februárjában kezdték meg az együttműködési szerződés teljesítését, a felperes nem bizonyította, hogy abban állapodtak meg, hogy 2010 februárjáig nem terheli bérleti díjfizetés. A bérleti díjra vonatkozó számla visszaküldése nem tekinthető sem közös megegyezésnek, sem a felperesi ingyenességre vonatkozó igény ráutaló magatartással történő alperesi elfogadásának. Figyelemmel arra, hogy a jogviszony 2010. július 31-ével került felmondásra, és a bérleti szerződés 30 napos felmondási időt rögzít, felperes nemcsak 20... novemberétől március 1-ig, hanem az utolsó két hónapra is bérleti díjfizetéssel tartozik.

A jutalékigény vonatkozásában kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy az együttműködési szerződés III.2. pontja szerint a fióktelepen képződött és ténylegesen befolyt bruttó árrés 30 %-a + áfa illette meg az alperest. Felperes saját nyilatkozata szerint 2010. május 31-ét követő időszakra kiállított számlákra mindösszesen 4.660.600 forintot teljesített az alperes, összes teljesítéseként 7.342.379 forintot nevesített, így jogszerű az alperes jutalékigénye, a jogviszony július 31-i megszűnésére tekintettel a teljesítés az általa követelt két hónapot érinthette.

A fentieken túlmenően a beszámítási kifogást nem találta megalapozottnak, a kifogásolt 8 db szállítólevél vonatkozásában megállapította, hogy felperes védekezése megalapozott, azokból 7 db olyan, amely a fióktelep bezárását követően elvégzett leltár alapján a csepeli székhelyre való áru visszaszállítást igazolta.

Nem fogadta el az elsőfokú bíróság alperes szállítólevelekkel kapcsolatos kifogásait, mely védekezése elsődlegesen arra irányult, hogy felperes olyan mennyiségű árukészletet, amit állít, ténylegesen nem szállított ki, annak bevételezése nem történt meg. Ezen védekezés alaptalanságára vonatkozóan kifejtette, hogy felperes valamennyi, az alperestől bérelt saját fióktelepére kiszállított építőanyag átvételére vonatkozóan csatolta a szállítólevelet, melyeken megtalálható az alperes mint átvevő aláírása és bélyegzője. E körben ... és ... tanú is egyezően nyilatkozott, elmondták, hogy a beérkező árut minden esetben átvették, mivel a szállítást fuvarozók végezték, az átadás tényének igazolásához a szállítólevelet alá kellett írniuk és ennek alapján került sor az árucikkek készletbe történő bevitelére. ... tanúvallomása szerint mind a ...i, mind a ... telepre beérkező áru esetén megtörtént az áruátvétel. Megerősítette ... által előadottakat arra vonatkozóan, hogy ténylegesen az alperes értékesített, mely esetben neki a felperes nevében ... részére kellett a szállítólevelet kiállítani, erről az alperes tudomással bírt, azonban előfordult, hogy nem írta alá a szállítólevelet, mert nem tartózkodott folyamatosan a telephelyen. Megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a felperes készletéből történt értékesítés harmadik személyeknek, ez azonban nála bevételt nem eredményezett, mert arról az alperes közvetlenül, bizományosként állított ki számlát, ezáltal az együttműködési kötelezettségének nem tett eleget, eltért a szerződési rendelkezéseitől. Amennyiben felperes és ... között szállítólevél nem készült, vagy az alperesi aláírása elmaradt, ennek hiányára az alperes jóhiszeműen nem hivatkozhat, mert az a Ptk. 4. § (4) bekezdésébe ütközik. Felperes bizonyította a tartozáselismeréssel nem érintett követelése tekintetében, hogy a saját fióktelepére a kiszállítás, a bevételezés megtörtént, ezt követően az alperest terhelte volna elszámolási kötelezettség, ennek azonban nem tett eleget. Amennyiben a fióktelepre bevételezett készlet mennyisége csökkent, arról a felperes által a vevő javára kiállított számlának kellett volna lennie, ennek hiánya azt jelenti, hogy az együttműködési szerződésben foglaltaktól eltérően valósult meg az értékesítés, az alperes adott el a saját nevében a felperes tulajdonát képező áruból, a hozzá befolyó összeggel viszont nem számolt el, így aláírt szállítólevél hiányában is az értékesített termékek ellenértékét megfizetni tartozik. Az alperes által ellenbizonyítékként csatolt szállítólevelek valójában átvételi elismervények, azokon csak az átvevő neve nem azonosítható, felperes bélyegzője nincs rajta, vélhetően a sofőr írta alá. A szállítólevelek vonatkozásában megállapítható, hogy azok a ...i, illetve ... raktárból a felperes központjába történő beszállítások átvételi elismervényei, melyeket felperes el is ismert.

Figyelemmel arra, hogy felperes megfelelő okiratokkal igazolta a követelését a 2010. május 31-ét követő időszakra is, továbbá ennek legnagyobb része - 12.380.528 forintból 10....8.957 forint -

leltárhiány, alperes pedig a leltárhiány címén becsatolt számlákkal és egyéb kimutatásokkal, leltárívekkel összefüggésben konkrét kifogást nem emelt, számszerűen nem jelölte meg az általa sérelmezett tételeket, azokat a bíróság a felperesi követelés alátámasztására alkalmas bizonyítékként értékelte. Alperes általános jellegű védekezése szükségtelenné tette az elsőfokú bíróság korábbi álláspontjától eltérően szakértő kirendelését; a bizonylatok elbírálása különleges szakértelmet nem igényelt, azokat - felperes részletes előkészítő irataival és a szerződés tartalmával összevetve - az elsőfokú bíróság nem találta sem átláthatatlannak, sem kaotikusnak. A bérleti díj és a jutalék összegével csökkentve felperes keresetét az elsőfokú bíróság 25.163.9843 forint és járulékai erejéig marasztalta az alperest a Ptk. 277. § (1) bekezdése, valamint az együttműködési megállapodás II/8. és II/9. pontja alapján.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen a megváltoztatását, a kereset teljes elutasítását, beszámítási kifogásának történő teljes helyt adást, másodlagosan a hatályon kívül helyezését kérte.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság, bár többször jelezte, hogy a jogvita elbírálása könyvszakértelmet igényel és mindkét fél állításának az alátámasztására kell, hogy szakértő vizsgálódjon, valamint mindkét felet felhívta a szakértői díj lerovására, utóbb a szakértő kirendelésétől eltekintett. Alperes felhívására a szakértői díjat letétbe helyezte, felperes attól elzárkózott, ez azonban nem adott volna alapot a szakértői bizonyítás mellőzésére, ennek következménye az lehetett volna, hogy a szakértőt kizárólag az alperesi indítványok körében kellett volna az elsőfokú bíróságnak kirendelnie, melynek elmaradásával a bizonyítástól elzárta. Fenntartotta azon álláspontját, hogy olyan mélységű számviteli tudást igényel az ügy eldöntése, a peres felek által egymással szemben felvonultatott számviteli bizonylatok vizsgálata és összevetése, hogy számviteli szakértelemmel rendelkező személy bevonása szükséges. A szakértő kirendelését indokolta volna, hogy a rendelkezésre álló, illetőleg a felperestől a számlázásra vonatkozó további, alperes által kezdetektől bekérni indítványozott okiratok - ideértve a számlázási szoftver anyagát is - vizsgálandók abból a szempontból, hogy melyek felelnek meg a számviteli elvárásoknak és melyek nem. A szakértő a szállítóleveleket a számlákkal, a visszarúszámlákkal és a készletnyilvántartással egybevetve megállapíthatta volna a peres felek egymás irányában fennálló egyenlegét, figyelembe véve az alperes felperes által is elismert teljesítéseit. Utalt alperes arra is, hogy a vele szemben felperes részéről alaptalanul kezdeményezett nyomozati eljárás során a ... Rendőrkapitányság szakértő kirendelését tartotta szükségesnek; kétségtelen, hogy ez az elsőfokú bíróságot nem köti, azonban az azonos bizonyítás lefolytatása kizárná esetlegesen eltérő jogi következtetés levonását.

Változatlanul hivatkozott alperes arra, hogy felperes olyan mértékű árumozgásra, olyan összegű követelést támasztott vele szemben, amely a normál éves működési volumenét kiteszi, így lehetetlen. Felperes az áruk tényleges leszállítását olyan szállítólevelekkel kívánja alátámasztani, melyeken sem a szállító, sem az átvevő oldaláról aláírás nincs, így az áru tényleges leszállításának igazolására nem alkalmasak. Fenntartotta azon előadását, hogy felperes az általa bérelt területére, a saját fuvarozójával, a saját áruját szállította le, a szállítóleveleket saját zárt rendszerében a saját alkalmazottja állította ki és ő is számlázott, melyre az alperesnek semmiféle ráhatása nem volt. Az elsőfokú bíróság érthetetlen módon kezelte szabályos számviteli bizonylatként a hiányosságokban szenvedő okiratokat és érthetetlen okból nem fogadta el alperes számviteli szempontból megfelelő bizonylatait okirati bizonyítékként.

Tévesen értékelte aggálymentesnek az elsőfokú bíróság a tartozáselismerő nyilatkozatot, az eljárás során meghallgatott felek ugyanis elmondták, annak célja az volt, hogy az adott időszakban felperes volumenével mérve is túl nagy, alperesi telephelyre kihelyezett árumennyiséget és értéket „lebiztosítsák”. A tartozáselismerést aggályossá teszi ... levele, melyben elismerte, hogy 9.000.000 forinttal elszámolták a tartozáselismerés összegét, mert abból nem vonták le a telephelyen nem lévő

készlet értékét. Ezen okirat kapcsán felperes védekezése alaptalan és nem elfogadható, ugyanakkor az elsőfokú bíróság azt aggálymentesnek találta, pedig ... a tanúvallomása megtételekor láthatóan kényszerhelyzetben volt, hiszen az általa elmondottak magukban hordozták a vele szembeni felperesi igényérvényesítés lehetőségét, ez azonban a tanúvallomása értékelésekor alaptalanul figyelmen kívül maradt.

Felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte helyes indokai alapján. Álláspontja szerint széles körű, alapos és megfelelő bizonyítási eljárás lefolytatására került sor, a felperes által becsatolt bizonylatok és egyéb iratok számviteli tudással nem rendelkező laikus számára is érthetőek és átláthatók, így a könyvszakértő kirendelése felesleges lett volna, az elsőfokú bíróság korábbi álláspontját helytállóan felülbírált, és ennek megfelelő indokát is megadta. Fenntartotta felperes, hogy ... pénzügyi kérdésekkel nem foglalkozott, nem volt tudomása arról, hogy az alperesnek két külön folyószámlája van, a hivatkozott email - a tanúvallomással egyértelműen alátámasztottan - tévedésen alapult. Helyesen vette figyelembe az elsőfokú bíróság, hogy az együttműködési szerződés VI/1. pontja értelmében nyilatkozattételre egyébként is ... ügyvezető volt csak jogosult.

Iratellenesen állítja alperes, hogy felperes nem igazolta az áruk átadását, a fellebbezésben foglaltaktól eltérően a bérelt fióktelepre kiszállított valamennyi áru esetén csatolt szállítólevelet, sok esetben CMR fuvarlevelet is, melyek mindegyikén megtalálható az alperes mint átvevő aláírása és bélyegzője. Az áru kiszállítása és átvétele tényét támasztották alá ... és ... tanúk a vallomásukkal, egyezően nyilatkozva, hogy a felperestől beérkező árut minden esetben átvették, mert a szállítást végző fuvarozók felé igazolni kellett az áru átvételét. Bizonytalanságot nem az áru alperesi átvételének az elmaradása, hanem az alperes együttműködési szerződésbe ütköző értékesítési gyakorlata okozott. A tanúvallomások alapján egyértelműen igazolást nyert, hogy számtalan esetben a saját nevében, tehát bizományosként értékesítette a felperesi árukészlet jelentős részét, melyről szállítólevél nem készült, vagy azt nem írta alá.

A Fővárosi Ítéltábla a jogorvoslati eljárás során nem bírálta felül a beszámítási kifogásnak 1.3....000 forint bérleti díj és 452.823 forint jutalékkövetelés erejéig helyt adó, és ennek következtében a keresetet mindösszesen 1.802.823 forint tekintetében elutasító ítéleti rendelkezést, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság határozata e körben - fellebbezés hiányában - a Pp. 228. § (3) bekezdése alapján jogerőre emelkedett.

Alperes fellebbezése részben, az alábbiak szerint megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel érintett körben a tényállást a peres felek indítványai figyelembevételével feltárta, az abból levont jogi következtetése azonban csak részben helytálló.

Nem osztotta a Fővárosi Ítéltábla azon fellebbezési érvelést, hogy a Pp. § (1) bekezdése szerinti igazságügyi könyvszakértői bizonyítás mellőzésével az elsőfokú bíróság elzárta alperest a bizonyítástól. A Pp. 3. § (4) bekezdése alapvető rendelkezésként rögzíti, hogy a bíróság a bizonyítási indítványhoz, illetve a bizonyítást elrendelő határozatához nincs kötve; mellőzi a bizonyítás elrendelését, vagy a már elrendelt bizonyítás lefolytatását, ha az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen. A bíróság - a törvény eltérő rendelkezése hiányában - köteles mellőzni a felróhatóan elkésztett vagy egyébként a jóhiszemű pervittel össze nem egyeztethető módon előterjesztett bizonyítási indítványt.

Ezen jogszabályi rendelkezésből következően önmagában azzal nem sértett eljárásjogi szabályt az elsőfokú bíróság, hogy a jogvita adott szakaszában általa szükségesnek tartott igazságügyi szakértői

bizonyítást utóbb mégis mellőzte, ugyanakkor az, hogy ezen eljárásával bizonyításra köteles felet elzárt-e a bizonyítás lehetőségétől, a Pp. 164. § (1) bekezdése szerinti bizonyítási teher vizsgálatával dönthető el, mely szerint általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek az az érdekében áll.

Felperes érvényesített követelése 21.928.516 forint erejéig alperesi tartozáselismerésen alapult; a Ptk. 242. § (1) bekezdése szerint a tartozás elismerése annak a jogcímét nem változtatja meg, de az elismerőt terheli annak bizonyítása, hogy a tartozása nem áll fenn, bírósági úton nem érvényesíthető, vagy a szerződés érvénytelen. A Pp. 164. § (1) bekezdése szerinti általános bizonyítási teher átfordítását eredményező tartozáselismerésre tekintettel az elsőfokú bíróság helytállóan telepítette alperesre annak igazolását, hogy a 2010. június 24-én kelt, 2010. május 31-i fordulónapra vonatkozóan bruttó 21.928.516 forint követelésre tett elismerő nyilatkozata alaptalan, ezen összegű tartozás nem terheli. Alperes a nyilatkozatában foglaltak megdöntésére bizonyítékként a felperes alkalmazásában álló ... által írt 2010. június 25-i elektronikus levélben és az ahhoz csatolt egyenlegközlőben foglaltakra hivatkozott. A levélben és annak mellékletében foglaltak, valamint ... tanúvallomásának értékelése különleges szakértelmet nem igénylő, kizárólag a bíróságra tartozó eljárási cselekmény, így e körben alperes bizonyítástól elzárása fel sem merülhetett.

A fellebbezésben kifejtettektől eltérően ... tanúvallomására, valamint arra figyelemmel, hogy felperes kétségmentesen igazolta a nyitókészletre vonatkozó elkülönített nyilvántartást, külön folyószámla vezetést, a vitássá tett beszámítási kifogásban érvényesíteni kívánt bruttó 9.049.207 forint értékű árura a felperesi számlázás és az alperesi visszaszámlázás, azaz a kompenzálás megtörténtének a tényét, nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor arra vont le következtetést, hogy a tartozáselismerés helytállóságát az alperes sem az általa hivatkozott okiratokkal, sem ... tanúvallomásával sikeresen nem döntötte meg.

Rámutat a Fővárosi Ítélőtábla arra is, hogy az alperes a fellebbezésében iratellenesen állította, hogy a felek egyező előadása szerint a tartozáselismerés célja csupán a perbeli telepre kihelyezett áruk „formai lebiztosítása” volt. A fellebbezésben foglaltaktól eltérően a peres felek e körben a Pp. 163. § (2) bekezdése alapján értékelendő egyező nyilatkozatot nem tettek, sőt az alperes a 2012. március 22-i tárgyaláson a Pp. 8. §-ára történő figyelmeztetését követően a személyes meghallgatásakor azt adta elő, hogy a tartozást elismerő okirat aláírását-val ésgyel történő egyeztetés előzte meg, és mivel az adott időpontban valóban annyi áru volt a telepen, ezért ismerte el az adott összeget tartozásként.

A beszámítási kifogásban érvényesített 9.049.207 forintos követelésen kívül elutasított tételek közül a 440.400 forintos számlaegyenleg különbözet ugyancsak a tartozáselismerés vitatásán, a 878.286 forintos igény pedig a szállítólevelek okirati aggályosságán alapult, mely védekezések szakértői vizsgálatot nem igényeltek, így nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az alperesi indítványt mellőzve döntött az igények alaptalanságáról.

A tartozáselismerésen felüli követelés tekintetében a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint a bizonyítási kötelezettség felperest terhelte, alperes vitatásával szemben azt tartozott kétségmentesen igazolni, hogy a 2011. június 22. napján kelt, elsőfokú bírósághoz 2011. június 23. napján 12. sorszám alatt beérkezett előkészítő iratában táblázatba foglalt számlák - ...-..., -..., -..., -..., -..., -..., -..., -..., -...-... sorszámú - alapján fennálló, mindösszesen 12.380.528 forint vételár igénye megalapozott. Figyelemmel arra, hogy a Pp. 163. § (2) bekezdése alapján értékelhető, nem vitás peradat szerint a fenti követelésből 4.660.600 forintot az alperes kifizetett, 2.681.779 forint pedig felperesi kompenzációval nyert kiegyenlítést, a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a különbözetként fennmaradó 5.038.1... forint vonatkozásában kellett vizsgálni, hogy ilyen értékű áru alperesi átvétele egyáltalán igazolt-e.

A felek nyilatkozatai alapján az, hogy az 5.038.1... forintos követelés konkrétan mely szállítólevelek alapján kiállított, mely számlákon alapult, nem volt megállapítható, felperes a 2012. június 6. napján kelt, az elsőfokú bírósághoz 2012. június 7. napján beérkezett 29. sorszámú beadványában csak azt tette egyértelművé, hogy a ...-.... sorszámú, 14.935 forintról kiállított, valamint a ...-..... sorszámú, 305.785 forintról kiállított számla érintett az alperesi teljesítéssel, illetőleg a felperesi kompenzációval. A táblázatban szereplő többi számlaösszeg csökkenésére vagy megszűnésére nem volt számszaki adat, ezért a fenti két számla kivételével valamennyi vonatkozásában vizsgálni kellett az azokhoz csatolt szállítóleveleket.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a ...-....., -...., -...., -...., -...., -...., -.... sorszámú számlákhoz csatolt szállítólevelek (29. sorszámú irat mellékletei) nem alkalmasak a felperes által állított áruátadás kétségmentes igazolására, figyelemmel arra, hogy az okiratokon átvevői aláírás, bélyegző nem szerepel.

Az elsőfokú ítéletben kifejtettekkel szemben ugyancsak nem vonható le megalapozott következtetés arra, hogy ezen számlák és az azokhoz kapcsolódó szállítólevelek, valamint a 29. sorszámú előkészítő irathoz csatolt leltárív adatai között összefüggés állna fenn, az adatok megfelelésének megállapításához szükséges beazonosításra pusztán az okiratok tartalmi egybevetése alapján nem volt mód.

Felperes bírói felhívás ellenére a szakértői díjat nem tette letétbe, így igazságügyi könyvszakértő bevonásával sem volt megállapítható, illetve ellenőrizhető a tartozáselismerést követő, az együttműködés megszűnéséig történt felperes által állított árumozgás, illetőleg az ennek alapján az alperessel szemben támasztható követelés számszaki és számviteli megalapozottsága.

Nem osztotta a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy alperes szállítólevelek aláírásának a hiányára alapított védekezése a Ptk. 4. § (4) bekezdésébe ütközik; ezen jogszabályhely alkalmazásának akkor lett volna helye, ha a fent részletezettek szerint vizsgált számlákhoz tartozó szállítólevelek vonatkozásában egyértelműen megállapítható lett volna az aláírás megtagadása, ... tanúvallomása azonban a konkrétság ezen szintjét nem érte el, csupán általánosságban nyilatkozott akként, hogy előfordult a szállítólevél alperesi általi aláírásának az elmaradása.

Mindezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - annak nem fellebbezett részét nem érintve - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben - a 75-25 %-ra módosult pernyertességi arányra figyelemmel, az elsőfokú perköltségre is kiterjedően - megváltoztatta, az alperes tőketartozását 5.038.1... forinttal csökkentve a marasztalása összegét 20.125.693 forintra, elsőfokú perköltség fizetési kötelezettségét 1.579.875 forintra leszállította, egyebekben az ítéletet helybenhagyta.

A kisebb részben eredményre vezető alperesi fellebbezés folytán felperes másodfokú pernyertessége 80 %-os, alperesé 20 %-os, a fellebbezett pertárgyérték alapulvételével a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alkalmazásával a Fővárosi Ítéltábla 300.000 forint ügyvédi munkadíjat látott megállapíthatónak, melyből felperes 240.000 forint + áfa, az alperes 60.000 forint + áfa összegre jogosult, így a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése szerint - ítéleti beszámítás alkalmazásával - az alperes tartozik a felperesnek 180.000 forint + áfa másodfokú perköltséget megfizetni.

Ezen pernyertességi arány alapulvételével a 6/...6. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) és (2) bekezdése, valamint 14. §-a alapján határozott a Fővárosi Ítéltábla az alperes teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 2.013.110 forint jogorvoslati illeték megfizetéséről akként, hogy 1.610....0 forintot az állam visel, míg 402.600 forint jogorvoslati illetéket a felperes tartozik az államnak külön felhívásra megfizetni.

Budapest, 2015. október 6.

Dr. Tibold Ágnes sk.
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s.k.
előadó bíró

Dr. Felker László s.k.
bíró